

De gelijkenis van het zuurdesem

PREEK OVER MATTHEÛS 13:33

Zingen: Psalm 67:1 en 2

Lezen: Mattheüs 13:10-35

Zingen: Psalm 22:14 en 15

Zingen: Psalm 138:4

Zingen: Gebed des Heeren:3

GEMEENTE, de woorden van onze overdenking waarbij wij u met des Heeren hulp een ogenblik willen bepalen, kunt u vinden in Mattheüs 13 vers 33. Daar lezen we Gods Woord aldus:

Een andere gelijkenis sprak Hij tot hen, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zuurdesem, welke een vrouw nam en verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was.

Dit woord spreekt ons over: *Het genadewerk Gods* zoals ons dat getekend wordt in de gelijkenis van het zuurdesem. Drie gedachten willen we wat nader bezien:

1. De aanvang van dat genadewerk Gods;
2. De voortgang van dat genadewerk Gods;
3. De voleindiging van dat genadewerk Gods.

1. De aanvang van het genadewerk Gods

Gemeente, als het gaat om het zendingswerk mag ik aannemen dat eenieder van ons door middel van ons zendingsblad *Paulus* op de hoogte is van al de arbeid die ook namens de kring van onze gemeen-

ten op de verschillende plaatsen in de wereld wordt verricht. Wat een activiteiten worden er allemaal ondernomen. Er zijn mensen die uitgezonden worden, er zijn lege plaatsen waarvoor we ernaar uitzien dat die ook weer vervuld mogen worden. Op de vergadering van onze laatste Generale Synode mochten afgevaardigden van de kerk uit Nigeria en Papoea aan de synodetafel aanzitten. Het is een voorrecht dat de arbeid der zending ook in de kring van onze gemeenten léven mag. Het is blijvend nodig dat dat onder de aandacht wordt gebracht en dat ook financiële middelen ter beschikking worden gesteld, opdat de arbeid zijn voortgang kan en mag hebben. Maar laten we één ding toch nooit uit het oog verliezen. Bij alle activiteiten die er kunnen zijn, staat bovenaan wat de Heere zegt in Psalm 87 - die ook wel een zendingspsalm wordt genoemd en waarin de Heere als het ware sprekende wordt ingevoerd: 'Ik zal Rahab en Babel vermelden onder degenen die Mij kennen.' Dát is wat de Heere doet: 'De Filistijn en de Tyriër met de Moor, deze is aldaar geboren.'

Als we een ogenblik willen luisteren naar onze tekstwoorden, dan zal het ons blijken dat het altijd op hetzelfde neerkomt, wáár ter wereld we ook onder het Woord komen. Het gaat er maar om dat de Heere erin meekomt. Dat de Heere Zijn Geest eraan paart! Dat Hij onze van nature gesloten harten opent en ons vatbaar en ontvankelijk maakt voor God en Goddelijke zaken.

Vroeger heb ik wel eens gedacht: je kunt beter in Papoea wonen of in Nigeria, daar word je eerder bekeerd dan in Nederland. Maar ik wil u zeggen, dat is niet waar. Of je nu op Papoea, of in Nigeria, in Guinee, in Ecuador of Albanië, of... hier in Nederland woont, er moet in ons leven een wonder Gods plaatsvinden. En dat komt ook in het woord van onze overdenking naar voren.

Als we dit hoofdstuk lezen, valt het ons op dat dit hoofdstuk veel gelijkenissen bevat die allemaal betrekking hebben op het Koninkrijk der hemelen. Christus, Die Zelf de Koning is van dat Koninkrijk, gebruikt dán dit beeld, dan weer een ander beeld om de heerlijkheid van dat Koninkrijk te tekenen. Om de onderdanen aan te wijzen, om de schatten van dat Koninkrijk aan te duiden. Het is eigenlijk een telkens terugkerend refrein. 'Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan...'

In vers 31 klinkt het: ‘Een andere gelijkenis heeft Hij hun voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk het mosterdzaad.’ Dat is een van de kleinste zaden. Als je ernaar kijkt, zeg je: ‘Wat moet daar nu van komen!’ Maar onder de zegen des Heeren kan het uitgroeien tot een boom waar de vogels nestelen in zijn takken. Je zou zeggen: daar gaat het over het Koninkrijk der hemelen zoals zich dat ook naar de buitenkant manifesteert.

In de gelijkenis waarbij wij hopen stil te staan, de gelijkenis van het zuurdesem, gaat het niet zozeer over het Koninkrijk der hemelen zoals dat zich naar buiten openbaart. De Heere Jezus heeft eens gezegd: ‘Het Koninkrijk Gods is binnen ulieden.’

Het beeld dat in de gelijkenis van het zuurdesem wordt gebruikt, is heel eenvoudig. De Heere Jezus stelt het zo voor: Er is een vrouw, een moeder bezig om brood te bereiden voor haar gezin. Op zich is dat niets bijzonders. Toen, maar ook in het Oosten van vandaag aan de dag niet. Wij halen ons brood doorgaans bij de bakker, maar hier treffen we een vrouw die bezig is om brood te bereiden, om brood klaar te maken voor het gezin. Op zich is dat niet iets opmerkelijks. En tóch ook wel. Want als we de gelijkenissen nagaan die de Heere Jezus heeft uitgesproken en zoals we daarvan lezen in het Evangelie, dan is het wel opmerkelijk dat er bijna nergens sprake is van een gelijkenis waarbij een *vrouw* als hoofdpersoon op de voorgrond treedt. Ik weet eigenlijk maar één gelijkenis in het Evangelie waar dat wel het geval is, dat is de gelijkenis van de verloren penning uit Lukas 15. In dat hoofdstuk vinden we drie gelijkenissen, die alle drie handelen over het verlorene. Het verloren schaap, de verloren penning en de verloren zoon. Honderd schapen, tien penningen, één verloren zoon. Met heeft wel eens gezegd: daarin komt openbaar de drievuldige werking van de Drie-enige God tot zaligheid van verloren zondaren. In de gelijkenis van de verloren zoon treedt naar voren de vader, die uitziet naar de terugkeer van de verloren zoon. Dat wijst ons op God de Vader, in de onbegrijpelijke en eenzijdige ontferming van Zijn Vaderhart.

In de gelijkenis van het verloren schaap treedt de herder, die de negennegentig schapen achterlaat om dat ene, verloren schaap op

te zoeken, op de voorgrond. Dan wordt ons gewezen op Hem Die het Zelf heeft gezegd: ‘Ik ben de goede Herder, en Ik stel Mijn leven voor de schapen.’

In de gelijkenis van de verloren penning zoekt een vrouw de verloren penning op en brengt deze weer terug. De vrouw in die gelijkenis wijst ons op de Heilige Geest Die het verlorene terugbrengt. Dat beeld moet u vasthouden, ook in de gelijkenis van het zuurdesem. In de vrouw moeten we dus de Heilige Geest zien.

Wat doet die vrouw? Ze neemt drie maten meel, dat ze uiteindelijk tot deeg maakt. Dat meel wijst ons op het menselijke hart, het menselijke leven. Drie maten meel... We lezen in Genesis 18 dat Abraham, als hij in de deur van zijn tent zit en onverwacht bezoek krijgt, hij Sara de opdracht geeft om vlug drie maten meel te nemen en daar brood of broodkoeken van te bereiden. Drie maten meel is de hoeveelheid meel die je nodig hebt voor een flink gezin. Bij een enkele verklaarder las ik dat hij bij die drie maten meel verwijst naar het menselijke geslacht zoals dat na de zondvloed ontwikkeld is uit de drie zonen: Sem, Cham, Jafeth. Maar we kunnen ook zeggen dat het aantal ‘drie’ gerekend moet worden tot de inkleding van deze gelijkenis.

Wat doet die vrouw nog meer? Ze neemt ook een klompje zuurdeeg. Wat is dat, zuurdeeg? Dat is deeg dat die vrouw de laatste keer, toen ze ook bezig was om brood te bereiden voor haar gezin, heeft overgehouden. Dat deeg is inmiddels zuur geworden. Daarom heet het: zuurdeeg, zuurdesem. Vandaag gebruiken wij gist. De vrouw weet als ze brood gaat bereiden zonder zuurdeeg, dat ze dan platte, stijve, smakeloze broodkoeken krijgt. Juist door dat zuurdeeg krijgt het brood zo’n goede smaak. Het rijzen maakt het brood luchtig en goed eetbaar. Wat moeten we nu verstaan onder dat zuurdesem? Gemeente, mees-tentijds is zuurdesem in het Woord van God beeld van de zonde, van het verderf, van de ongerechtigheid en heeft het een ongunstige betekenis! Denk bijvoorbeeld maar aan het Pascha. Als onder Israël het Pascha werd gehouden, dan mocht er niets gezuurds, niets gedesemds in huis zijn. En wanneer onder Israël - we kunnen dat in de mozaïsche wetten lezen - een spijsoffer aan de Heere gebracht werd, dan mocht dat niet gedeseemd zijn. Dan mocht geen zuurdesem gebruikt worden.

Ook in overdrachtelijke zin spreekt de Heere Jezus ervan. Hij zegt: ‘Wacht u voor de zuurdesem van de farizeeën en de schriftgeleerden’, met andere woorden: wacht u voor de verkeerde leer van die farizeeën en die schriftgeleerden, die u als een slecht beginsel helemaal zoekt te doortrekken. Paulus zegt in de Korinthebrief: ‘Zuivert dan de oude zuurdesem uit, opdat gij een nieuw deeg zijn moogt.’ In al die gevallen heeft zuurdesem dus een ongunstige betekenis en is het dus het beeld van de zonde, van het verderf, van de ongerechtigheid. Een enkele keer heeft zuurdeeg een gunstige betekenis. Heel opmerkelijk is bijvoorbeeld dat als onder Israël een loffer gebracht werd, dan moest dat loffer gedeseemd, gezuurd zijn. We komen dat meer in het Woord van God tegen, dat een beeld in een gunstige en in een ongunstige zin kan worden gebruikt. Een enkel voorbeeld maar. Denk bijvoorbeeld aan de leeuw. In ongunstige zin wordt dat beeld gebruikt voor de duivel, die rondgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden. Maar in gunstige zin wordt de leeuw gebruikt als een beeld van Hem van Wie een van de ouderlingen zei: ‘Zie, de Leeuw Die uit de stam van Juda is, Die heeft overwonnen.’ Dan is de leeuw het beeld van Christus.

Als het hier over het zuurdesem gaat, heeft het zuurdesem dus een gunstige betekenis. Wat betekent het dan? Wel, het wijst op de krachten van het Koninkrijk Gods. Het wijst op het Woord Gods. Het wijst op het Evangelie Gods met de Heere Jezus als de grote Inhoud van dat Evangelie. We lezen hier in het woord van onze overdenking: ‘Een andere gelijkenis sprak Hij tot hen, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zuurdesem.’ Ja, er is er Eén Die dat in volkomen zin kan zeggen. U hebt wel eens gehoord van de Franse koning Lodewijk XIV. Die man zei in zijn hoogmoed en verwaandheid: ‘Het koninkrijk, de staat, dat ben ik! l’ État, c’est moi!’ Wat een hoogmoed, wat een dwaasheid! Maar, gemeente, Christus kan inderdaad zeggen: het Koninkrijk der hemelen, dat ben Ik. In Zijn Persoon is immers alles gegeven. In Hem ligt alles begrepen. We hebben dus gezien:

- die vrouw, dat wijst ons op de Heilige Geest;
- die drie maten meel, dat wijst ons op het menselijke hart, het menselijke leven, de mensheid;

- de zuurdesem, het Woord Gods, het Evangelie en dan de Heere Jezus als de grote Inhoud van het Evangelie.

Letten we dan nu op de aanvang van het genadewerk Gods. Als ik hier aan de ene kant deeg heb, drie maten deeg, of meel, en ik heb hier aan de andere kant een klompje zuurdeeg, dan weten we dat in dat klompje zuurdeeg verborgen krachten schuilgaan. Maar als ik nu dat klompje zuurdeeg gescheiden houd van die drie maten meel, of deeg, dan gebeurt er niets. Wat is er dus nodig? Wel, dat dat klompje zuurdeeg door die vrouw gebracht wordt in die drie maten meel of deeg. Gebeurt dat niet, dan liggen die drie maten meel of deeg roerloos stil. Dan is dat deeg smakeloos.

We zullen het overbrengen. De drie maten meel of deeg van ons leven liggen van nature daar zomaar rustig en stil. 't Is de stilte van de dood. Ons leven is zo smakeloos voor God. Ja, anders nog. Die drie maten meel of deeg van ons leven zijn doortrokken door de zuurdesem in ongunstige zin! Dat wil zeggen, dat die drie maten meel van ons leven totaal bedorven zijn. Dat brengt alleen maar boosheid, ongerechtigheid en verdorvenheid voort. Nodig is dat die vrouw, de Heilige Geest dus, dat zuurdeeg van het Woord van God neemt en dat brengt in de drie maten meel of deeg van ons hart en van ons leven. We kunnen druk zijn - ook in godsdienstig opzicht - met van alles en nog wat, maar dan is onze staat in geestelijk opzicht de staat van de stilte van de dood. Elk mens openbaart z'n doodstaat. Dat is in onze gemeenten zo, dat is ook zo op Papoea en in Nigeria. Zeker, het is een voorrecht dat wij wellicht van kindse dagen af aan onder het Woord van God mogen leven.

Ik herinner me dat ik jaren geleden samen met wijlen ds. Hakkenberg in een boomhut zat in Papoea. Daar zaten twee zwarte mannen. De rest was weggevlucht. Het was nog maar zo'n twee maanden dat die mensen voor het eerst blanken hadden ontmoet. Ze hadden eigenlijk nog nooit van zó dichtbij blanken gezien. Ik weet nog dat ds. Hakkenberg een poging deed om aan een evangelist te vragen of hij een kort gebed wilde doen. Ik keek tijdens dat gebed een keer stiekem naar die mensen. Hun ogen vlogen door het hoofd van angst.

Ach, een mens kan met van alles en nog wat druk zijn en beangst

zijn, maar van nature zijn we niet bevreesd voor die majesteitelijke God, Die de schuldige geenszins onschuldig houdt. Maar... als nu die vrouw, dus de Heilige Geest, het zuurdeeg van het Woord van God gaat brengen in de drie maten meel of deeg van het leven, dán wordt het anders. Dan is het met de roerloosheid van het leven gedaan. Dan wordt God in beginsel werkelijkheid. We kunnen als we onder de waarheid van het Woord van God leven misschien een heel rechtzinnig godsbegrip hebben, maar lieve mensen, die God zal in ons leven - zal het wel zijn - een levende werkelijkheid moeten gaan worden. En dat gebeurt, als dat Woord in de drie maten meel van ons leven wordt ingebracht, dan worden in beginsel de bolwerken van vijandschap en verzet geslecht. Dan komt er een buigen en een bukken voor de levende God. Het is altijd wonderlijk als dat Woord door de Heilige Geest beslag gaat leggen op je leven. Nee, dan klappen we niet in de handen en dan zeggen we niet: 'O, nu ben ik een kind van God.' Nee, nee... Dan staan we erbuiten. Dan kunnen we voor die God niet bestaan! Het opmerkelijke en wonderlijke is, dat die mensen - terwijl dat Woord hen veroordeelt en hen erbuiten zet - toch niet meer los kunnen komen van dat Woord. Als in het dagelijks leven iemand ons de waarheid zegt, en we moeten dat diep in ons hart toestemmen, dan houden we zo iemand liever op een afstand. Maar als het Woord door de krachtige en onwederstandelijke bediening van de Heilige Geest beslag gaat leggen op ons leven, al veroordeelt het ons, al worden we er buiten geplaatst, al moeten we vrezen voor die majesteitelijke God, dan komt er tóch een schreeuw naar de levende God.

Ik moet nog wel eens denken aan een ander moment dat ik samen met ds. Hakkenberg in Papoea was. Toen vertelde een man over het moment dat ds. Kuijt daar kwam. U weet het, ds. Kuijt heeft daar veel mogen arbeiden. En de Heere heeft zijn arbeid ook rijk willen zegenen. Maar goed, die man zei: 'Ik was op dat moment nog jong. Mijn ouders en andere familie zeiden: denk erom dat je er vandaan blijft!' Ze waren bang dat hij betóverd zou worden door die blanken. Maar die man vertelde: 'Het gebeurde wel als ds. Kuijt op een eenvoudige wijze sprak over God, bijvoorbeeld dat God alles uit niet geschapen heeft. Ook wat de zonde heeft teweeggebracht. Dan begreep ik het

allemaal niet zo precies, maar ik voelde tóch diep in mijn hart dat dát de waarheid was.' Als die jongeman thuiskwam bij zijn familie kreeg hij er van langs tot en met, maar toch ging hij er iedere keer weer naartoe. Begrijpt u? Dat is nu het wonderlijke. Als de Heilige Geest dat zuurdeeg van het Woord van God inbrengt in de drie maten meel of deeg van ons leven, dan kun je er niet meer van loskomen. Weet u wat de dichter van Psalm 119 dan zegt?

Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles mis,
Door zijnen smaak én hart én zinnen strelen.

Vaak zijn we - ook als we onder de Waarheid, onder het Woord van God leven - de boodschap van het Woord zo gauw weer vergeten. Maar als dat Woord door de bediening van Gods Geest kracht gaat doen in het hart, dan kunnen we het niet meer naast ons neerleggen. Dan brengt dat op de knieën, dan vervult dat met die droefheid naar God die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Zeg, vader, moeder, kinderen, verstaat u, versta jij daar wat van? Heeft dat Woord al beslag gelegd op uw, op jouw hart? Heeft het u op de knieën gebracht? Nee, daar loop je niet mee te koop. Dan buig je in het eenzame je knieën en dan zeg je: 'O God, ik ben onbekeerd. Hoe moet het toch in m'n leven, hoe zal ik ooit in Uw gunst, in Uw gemeenschap kunnen worden hersteld?' Dan schreeuw je die God na en dan is het de begeerte om met die God in een verzoende betrekking te mogen geraken. We gaan naar onze tweede gedachte.

2. De voortgang van dat genadewerk Gods

Hoe zou dat nu toch komen, als je een klompje zuurdeeg in deeg inbrengt, dat dat elkaar vat? Dat gaat in elkaar over, dat stoot elkaar bepaald niet af. Als ik ijzerpoeder zou nemen en dat door het deeg zou willen kneden, dan blijft ijzerpoeder ijzerpoeder en deeg blijft deeg. Maar als ik een klompje zuurdeeg in deeg inbreng, dan gaat dat in elkaar over, dat vat elkaar. Hoe komt dat? Eigenlijk heb ik dat in het begin al gezegd. Wat is zuurdesem, zuurdeeg? Dat is zuur geworden deeg. In feite dus ook deeg. Zuurdeeg en deeg is aan elkaar

verwant. Dat moet u onthouden. En omdat zuurdeeg en deeg aan elkaar verwant zijn, daarom vat het elkaar, daarom gaat het ook in elkaar over. Gemeente, zo kunnen we zeggen dat het zuurdeeg van het Woord, het zuurdeeg van het Evangelie, het hemelse zuurdeeg Christus, precies past bij het arme, verloren, verslagen zondaarshart. Wij zeggen wel eens - u kent die uitdrukking allemaal wel - een rijke Christus past bij een rijke zondaar. Zeggen we dat? Nee! Een rijke Christus past bij een arme, doodarme, geestelijk failliet geslagen zondaar. En hier komen we tot één van de diepe gedachten van deze gelijkenis: dan komen we terecht bij de vleeswording des Woords. Christus, Hij is uit eeuwige liefde tot Zijn Vader en tegelijkertijd uit eeuwige liefde tot Zijn Kerk - en dan blijf ik dus bij het beeld van deze gelijkenis - zuurdeeg willen worden. Hij is ons verwant geworden. Hij heeft vlees en bloed aangenomen uit de maagd Maria, Hij is de mensen in alles gelijk worden, uitgenomen de zonde. O, Christus is uit eeuwige liefde zuurdeeg willen worden, opdat Hij die drie maten meel of deeg van het leven der Zijnen, doortrokken door die zuurdesem in ongunstige zin gebruikt, de zuurdesem van de zonde, van de boosheid, van het verderf zou doortrekken, zó dat ze weer hun rechte geur en smaak voor God zouden gaan krijgen. Ik mag het zo zeggen: toen de Heere Jezus werd neergelegd in de kribbe in Bethlehems stal, toen Hij werd gehangen aan het vloekhout des kruises, toen Hij op paasmorgen opstond uit de doden, toen was en toen werd Hij dat hemelse Zuurdeeg. Christus is ons verwant geworden. En daarom is Hij nu ook zo'n gepaste Zaligmaker.

Als u zo'n verloren en verslagen zondaar ontmoet, bij wie de Heilige Geest dat zuurdeeg van het Woord z'n kracht liet doen in het hart en leven, en u zou tegen zo iemand zeggen: 'Zeg, luister eens, hier heb ik al het goud en het zilver, al de kostbaarheden van deze wereld, is het dan opgelost in je leven?'

Dan zou die zondaar zeggen: 'Weet u wat er moet gebeuren? Mijn schuld moet worden betaald. Aan het recht van God moet genoegdoening worden gegeven!'

En daarom, goud, zilver, wat er - ook in godsdienstig opzicht - wordt aangeboden, dat baat niet en dat past niet. Maar als het oog van die

verslagen zondaar geopend wordt voor dat hemelse zuurdeeg Christus, dan zegt zo iemand: ‘Dat past! O ja, dat past... In Hem is leven. Bij mij is de dood. In Hem is gerechtigheid en bij mij is schuld. In Hem is wijsheid en bij mij is dwaasheid. In Hem is heiligheid en bij mij alleen maar verdorvenheid.’ Weet u hoe het dan ligt in het leven van dezulken? Ze zouden hun leven lang Hem, dat hemelse Zuurdeeg, wel willen naschreeuwen dat Hij Zijn werkingskracht door de Heilige Geest in hun leven zou willen verheerlijken.

Aan die drie maten meel hangt ook een bepaalde geur. Weet u welke geur? De geur van de zonde. En als de Heere ons eens laat ruiken hoe wij nu voor God rieken, dan hebben we niet veel praatjes. Dan gaat ons hoofd naar beneden. Dan zeggen we: ‘O, als ik zó ruik voor God, dan is het een wonder dat Hij me nog draagt, dat Hij me nog spaart, dat Hij me nog niet heeft weggevaagd van voor Zijn aangezicht.’

Maar nu de andere kant. Aan dat hemelse zuurdeeg Christus hangt ook een geur. Dat is de geur van de eeuwige liefde Gods. En die liefde vernedert, die liefde vertedert, die liefde doet een lage plaats voor God innemen. O, die eeuwige liefde van God, dat God van eeuwigheid in Zichzelf bewogen is geweest om vanuit Zijn Goddelijk voornemen en vanuit Zijn soeverein welbehagen, het liefste dat Hij had heeft willen overgeven, opdat zulken zouden zalig worden op een Gode verheerlijkende wijze. Dan roepen we uit: ‘Heere, wat heeft U bewogen, wat heeft U bewogen. Hoe is het mogelijk, dat U dát hebt willen doen.’ Aan dat hemelse zuurdeeg Christus hangt ook de geur van Zijn bloed! Dat bloed dat de schuld betalen moet. Dat bloed is levensvernieuwend. Daarvan zegt de apostel: ‘En het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden.’

Weet u wat nog meer aan dat hemelse zuurdeeg Christus als geur hangt? De geur van de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat en harten en zinnen bewaart in Christus Jezus. En weet je wat er nu gaat gebeuren? Die geur van dat hemelse Zuurdeeg verdrijft de geur van mijn zondige leven. Maar wat moet er dan gebeuren met dat klompje zuurdeeg? Dat moet er niet alleen ingestopt worden, maar ook doorheen worden gekneed. U zou eens moeten kunnen kijken bij een bakker. Dat zuurdeeg of die gist wordt niet alleen over het

deeg heen gewreven. Zo is het ook geestelijk. Dat hemelse zuurdeeg Christus, dat tot in alle hoeken van dat deeg, van die drie maten meel of deeg, zijn werkingskracht zal gaan bewijzen, dat gaat niet buiten het knedende werk van de Heilige Geest om. Dat knedende werk van de Heilige Geest is voor vlees en bloed niet aangenaam, maar het is toch noodzakelijk dat het hemelse zuurdeeg tot in alle hoeken van dat deeg zijn werkingskracht zal openbaren. O, wat is dat een zegen als het gaat over die drie maten meel of deeg, ook in het leven van Gods kinderen. De apostel Paulus zegt dat het zuurdeeg van de zonde zich verzet tegen de werkingskracht van dat hemelse zuurdeeg Christus. Maar Paulus mag er nog iets aan toevoegen: 'Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die Zich voor mij overgegeven heeft.'

Als dan de Heilige Geest, die vrouw dus, Zuurdeeg in dat deeg inbrengt, dan rust dat Zuurdeeg niet voordat het helemaal één is geworden met die drie maten meel of deeg. Je zou kunnen zeggen in geestelijke zin dat het overstromend leven van die uitnemende Zaligmaker in het leven van Zijn Kerk door de Heilige Geest is overgebracht. En dan zegt Hij het zo teer van die Kerk, Zijn bruid: 'Vlees van Mijn vlees, been van Mijn benen.' Aan de ene kant rust dat zuurdeeg - als het in die drie maten meel of deeg is ingebracht - niet voordat het met dat deeg helemaal één is geworden. Maar aan de andere kant, als het nu gaat om die drie maten meel of deeg van het leven der Zijnen, zij gaan het leren - en dat moet geleerd worden op de school van de Heilige Geest - om dat hemelse zuurdeeg Christus te leren aannemen door het geschonken geloof. Tot rechtvaardigmaking, dat is tot vergeving der zonden, tot heiligmaking, dat is tot doding van de zonden. En dan is het waar, dat het zuurdeeg - in ongunstige zin gebruikt - in het leven van Gods gemeente, iedere keer maar weer op de been is en zich verzet tegen de werkingskracht van het hemelse zuurdeeg. Maar gelukzalig als we dan, als een vijand in onszelf uitgeschud, mogen ervaren dat Hij bezoekt met Zijn heil en we het verstaan mogen wat de dichter zong in Psalm 138. Laten we het samen gaan zingen, Psalm 138 vers 4:

Als ik, omringd door tegenspoed,
Bezwijken moet,
Schenkt Gij mij leven;
Is 't, dat mijns vijands gramschap brandt,
Uw rechterhand
Zal redding geven.
De HEER' is zo getrouw als sterk;
Hij zal Zijn werk
Voor mij vol-enden;
Verlaat niet wat Uw hand begon,
O Levensbron,
Wil bijstand zenden.

3. De voleindiging van dat genadewerk Gods

Gemeente, nog een enkel woord over onze derde gedachte: de voleindiging van dat genadewerk Gods. Er staat zo in de gelijkenis van de zuurdesem in ons tekstvers: 'Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zuurdesem, welke een vrouw nam en verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was.' Totdat het *geheel* doorzuurd was, staat er. We weten allemaal wel als we een klompje zuurdeeg of gist inbrengen dat we niet kunnen zeggen: ik wil dat het zuurdeeg het deeg maar voor de helft doorzuurt. Nee, als het erin zit, dan werkt het door. Dan kun je het proces van doorzuren niet tegenhouden. Zo is het nu ook als het gaat over dat zuurdeeg van het Woord, dat zuurdeeg van het Evangelie, dat hemelse zuurdeeg Christus. Dat werkt ook door. Lezen we daar grote stukken van in de krant? Gaat dat op een opzienbarende wijze? O nee. Dat gebeurt niet spectaculair. Daar zitten de mensen niet bij in de handen te klappen. Echt niet. Dat gebeurt in stilte, maar het werkt wel door. Misschien zijn er onder ons ook wel die zelf brood bakken. In een van de gemeenten die ik heb gediend was er ook iemand die zelf brood bakte. Die persoon in kwestie vertelde me: 'Als ik brood bak, dominee, dan gebruik ik geen gist maar dan gebruik ik zuurdeeg.' Dat vond hij beter. Hij vroeg me of ik wist wat het verschil was tussen zuurdeeg en gist. Ik moest hem zeggen dat ik dat absoluut niet wist. De man zei: 'Als je gist gebruikt,

dan gaat dat deeg rijzen. Maar er hoeft maar heel weinig te gebeuren en dan zakt het deeg soms zo weer in elkaar. Maar als je er zuurdeeg inbrengt, dan gaat het deeg langzaam rijzen, en al geef je er bij wijze van spreken een klap op, dan komt het toch weer omhoog.' Hij vertelde me: 'Ik heb wel eens bij een baksel gestaan en toen dacht ik: heb ik er nu wel zuurdeeg in gedaan of heb ik het er niet in gedaan?' Maar in geestelijk opzicht werkt dat zuurdeeg door, hoor!

Misschien zit er hier iemand of zitten er meerderen in de kerk die zeggen: 'Ach dominee, ik heb geprobeerd te luisteren. U hebt gesproken over de aanvang van dat genadewerk Gods. Ik kan niet ontkennen dat dat Woord beslag ging leggen op m'n leven. Dat het allemaal zo anders werd. Dat ik zo anders naar de kerk ging en zo anders zat te luisteren. Er zijn tijden geweest dat ik dat Woord mocht opeten. Dat alles is me niet vreemd gebleven. Er is een tijd geweest in mijn leven dat mijn ogen opengingen en dat ik tegen de zwarte achtergrond van mijn verlorenheid heb mogen zien op die Ene, die Held bij Wie God hulp besteld heeft en Die machtig is om te verlossen. Ja, maar... als het nu gaat over de voleindiging van dat genadewerk, dan moet ik zeggen als ik mijn eigen hart en mijn eigen leven naga... 't is allemaal zo ingezonken, zo dor, doods en stil. Het is er allemaal zo ver vandaan, als het gaat over de doorwerking van dat zuurdeeg. In deze gelijkenis staat dan zo: totdat het geheel gezuurd was, ach, dan moet ik zeggen: zou het dan bij mij wel echt zijn? Want ik kan dat niet meer bezien.' Weet u waar u dan aandacht aan moet geven? U moet er eens op letten dat we hier lezen dat die vrouw het verbórg. Hoort u het? Die vrouw verborg het. Dat wil zeggen: het zuurdeeg gaat in dat deeg zijn verborgen en zijn onnaspeurlijke wegen! U kunt het duizend-en-één keer gehoord hebben, maar als het praktijk wordt in het leven, dan begrijpt u het niet meer. Ach ja, een mens kan soms de gedachte hebben, dat als de Heere verder doorwerkt in het leven, we er steeds meer van krijgen, we steeds meer bekeerd worden. En dan denken we dat we het beter kunnen vasthouden. Maar, gemeente, deze vrouw verbórg het. Het zuurdeeg gaat zijn verborgen, zijn onnaspeurlijke wegen, dat wil zeggen: in de afbraak, van alles wat van onszelf is. U weet wat Johannes de Doper heeft gezegd toen hij in de gevangenis zat. Toen

moest die man het zelf in de praktijk gaan beoefenen wat hij gezegd had, namelijk: ‘Hij moet wassen, maar ik minder worden.’ Begrijpt u? Dan is er een volk dat gaat ervaren dat de Heere wegen gaat die ze niet hadden geweten en paden die ze niet hebben gekend. Nee, we worden niet steeds bekeerder en we krijgen niet steeds meer. Weet u wat er uiteindelijk overblijft? Lees het maar na in Zefanja 3 vers 12: ‘Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op de Naam des HEEREN betrouwen.’ Dat gebeurt in het verborgen, hè. Het zijn onnaspeurlijke wegen.

Zo is dat in het persoonlijke, maar zo is dat ook in het geheel van Gods Koninkrijk. Wij mensen kunnen soms onder de indruk raken van allerlei spectaculaire en bijzondere dingen. Wees daar maar voorzichtig mee. Maar, zoals dat hier in deze gelijkenis van dat zuurdesem duidelijk wordt gemaakt, zo werkt de Heere ook geestelijk. Dan werkt de Heere door, Hij werkt door naar de voleindiging. Daar ga ik mee eindigen. Ja, de Heere werkt door. Maar, lieve mensen, kinderen onder ons: de Heere kan ook doorwerken zonder u en zonder mij. Dan werkt Hij door in anderen, buiten u en buiten mij. Dat zal wat zijn! Zeker als we zo dicht bij het Woord van God hebben geleefd, als we er van onze kindse dagen mee bekendgemaakt zijn. De Heere zegt dat Zijn Woord niet ledig zal wederkeren. De Heilige Geest zal ervoor zorgen dat het gesteld wordt als een kracht Gods tot zaligheid. O geliefden, wat zal het toch zijn als wij dan onvernieuwd van hart blijven! En daarom, jongeren en ouderen, als we hier nog samen mogen zijn, mag ik het dan in de Naam des Heeren u betuigen dat die Geest nog werkt door middel van het Woord. Laat het dan maar de verzuchting zijn: Heere, ach, als het er nu op aankomt, als het gaat over die drie maten meel of deeg van m’n leven, ik ben hier druk mee en daar druk mee, maar ten diepste is het de stilte van de dood! De drie maten meel van mijn leven, Heere, ze zijn smakeloos voor U. Ze zijn door en door verdorven, kan er nog wat mee gebeuren, o God? Zou U door Uw Geest en Woord nog wonderen willen doen? Ook vandaag gaat God in Christus door Zijn Geest nog door. Net zolang totdat die gemeente, verkoren ten eeuwige leven, voltallig zal zijn.

Ten slotte denk ik nog aan de Kerk des Heeren. Ook wat hen betreft gaat het naar de voleindiging, naar het volkómen doorzuren. Hier is en blijft het altijd maar ten dele, hier laat de zuurdesem van de zonde en de boosheid zich nog zo dikwijls gelden. Maar eenmaal, dat zal zijn op die grote dag der dagen, zal in het leven van Gods Gemeente dat doorzuringsproces aan een einde zijn. Om in het beeld van de gelijkennis te blijven: dan zal God proeven van de drie maten meel of deeg van het leven der Zijnen, en dan zal de geur en de smaak dat hemelse zuurdeeg Christus zijn! Dan zal God zijn alles en in allen. Amen.

